एवं परवशतया दुःखानुभवे हेतुमाह॥धिगिति॥मनुष्यस्य विषोद्बंधनादिना देहत्यागे॥परमार्थप्राप्तेः परमदुःखस्यापि सोढव्यत्वादप्रयोजकोमनुष्यदेहइत्यर्थः ॥राक्षस्यादिपरतंत्रतां च मनुष्यत्वप्रयुक्तां धिक् यत् यत्र मनुष्यदेहे आत्मच्छंदेनात्मेच्छया जीवितं परित्यक्तुंनशक्यं ॥२०॥ नारीमानः ॥ इतिरामाभिरामेश्रीरामीयेरामायणतिलकेवाल्मीकीयेसुंदरकांडेपंचविंशः सर्गः ॥ २५ ॥ ॥७॥ ॥७॥ प्रसक्तानि प्रवृत्तान्यश्रूणि मुखे यस्याः सा॥एवं ब्रुवती ॥वक्ष्यमाणरीत्याब्रुवती॥विलप्तुं॥ विलपितुं॥१॥ उन्मत्ता भूताविष्टा प्रमत्ता पैत्योद्रेकादिना भ्रांतचित्तेव दिङ्मोहादिना मूर्च्छितचित्तेव शोचती शोचंती॥उपावृत्ता श्रमापनयनाय परिवर्तनशीला किशोरीव वडवेव॥२॥का

धिगस्तुखलुमानुष्यंधिगस्तुपरवश्यतां॥नशक्यंयत्परित्यक्तुमात्मच्छंदेनजीवितं॥२०॥इत्यार्षेश्रीमद्रारामायणेवाल्मीकीयेआदिकाव्येसुंदरकांडेपंचविंशःसर्गः॥ २५॥ ॥७॥ ॥७॥ प्रसक्ताश्रुमुखीत्वेवंब्रुवतीजनकात्मजा ॥ अधोगतमुखीबालाविलप्तुमुपचक्रमे॥ १ ॥ उन्मत्तेवप्रमत्तेवभ्रांतचित्तेवशोचती ॥ उपावृत्तकिशोरीवविचेष्टंतीमहीतले॥ २ ॥ राघवस्यप्रमत्तस्यरक्षसाकामरूपिणा॥ रावणेनप्रमथ्याहमानीताक्रोशतीबलात्॥ ३॥ राक्षसीवशमापन्नाभर्त्स्यमानाचदारुणं॥चिंतयंतीसुदुःखार्तानाहंजीवितुमुत्सहे॥ ४॥ नहिमेजीवितेनार्थोनैवार्थैर्नचभूषणैः॥ वसंत्याराक्षसीमध्येविनारामंमहारथं॥ ५॥ अश्मसारमिदंनूनमथवाप्यजरामरं॥ हृदयंममयेनेदंनदुःखेनविशीर्यते॥ ६ ॥ धिङ्मामनार्यामसतींयाहंतेनविनाकृता॥ मुहूर्तमपिजीवामिजीवितंपापजीविका॥ ७॥ चरणेनापिसव्येननस्पृशेयंनिशाचरं॥ रावणंकिंपुनरहंकामयेयंनिशाचरं॥ ८ ॥

मरूपिणा रक्षसा मारीचेन प्रमत्तस्य असन्निधानंप्राप्तस्य राघवस्य संबंधिनी अहं रावणेन प्रमथ्य प्रपीड्य क्रोशंती बलादानीतास्मि ॥३॥ किंच राक्षसीवशमापन्ना भर्त्स्यमाना राक्षसीभिः चिंतयंती रामं ॥४॥ अर्थैः धनैः ॥५॥ ६ ॥ असतीं असतीवत्परगृहस्थां जीवामि जीवितं रक्षामीत्यर्थः ॥ पाकंपचतीतिवत्प्रयोगः ॥ ७ ॥ एतदुत्तरं चरणेनेतिमध्ये द्वौ श्लोकौ प्रक्षिप्तौ सव्येन वामेन ॥ ८ ॥